

Luku 4: Näkökulmia tehtäviin ja kuviin

Perustehtävät

1. Miten mikrotalous eroaa makrotaloudesta?

- Makrotalous tutkii kansantalouden suuria ilmiöitä, esimerkiksi huoltotasetta. Mikrotalous taas tutkii kansantalouden yksittäisiä osa-alueita, kuten kotitalouksia.

2. Mitä eroa on käsitteillä

a) tuotantosektori – kulutussektori

- Tuotantosektori tuottaa hyödykkeitä, ja kulutussektori kuluttaa niitä. Tuotantosektorilla toimivat pääasiassa yritykset, kulutussektorilla kotitaloudet. Yritys toimii kulutussektorilla, kun se ostaa itselleen vaikkapa raaka-aineita.

b) valtion talous – kansantalous?

- Valtion talous tarkoittaa yksittäisen valtion tuloja ja menoja. Suomessa valtion talouden budjetista päättää eduskunta. Kansantalous tarkoittaa koko yhteiskunnan talouden muodostamaa kokonaisuutta, joten se on suurempi kuin valtion talous.

Syventävät tehtävät

3. Tutki luvussa olevaa kansantalouden kiertokulkaaviota.

a) Mikä sektoreista on mielestäsi kansantalouden kannalta olennaisin?

- Olennaisinta on kysyntä. Mitä suurempi on kysyntä, sitä suurempi on hyödykkeiden tuotanto.
- Kokonaiskysyntä koostuu kotimaisesta kysynnästä ja viennistä. Suomi on hyvin riippuvainen viennistä.

b) Jätä yksi sektoreista pois ja mieti, miten se vaikuttaa koko kansantalouden kiertokulkuun.

- Opiskelijan oma vastaus.

c) Mitä tapahtuisi, jos kotitaloudet säästäisivät kaikki tulonsa?

- Kysyntä heikkenisi ja tuotanto supistuisi.
- Tuotannon supistuminen merkitsisi yritysten kannattavuuden heikentymistä, työttömyyden kasvua ja valtion verotulojen pienentymistä.
- Toisaalta rahoituslaitoksiin virtaisi rahaa ja sijoittaminen lisääntyisi.

d) Mitä tapahtuisi, jos ostaisimme pelkästään ulkomaisia tavaroita?

- Kotimaassa valmistettujen hyödykkeiden määrä supistuisi.
- Raha virtaisi ulkomaille, pois Suomen kansantaloudesta.
- Suomalaisten yritysten tuotanto supistuisi, niiden kannattavuus heikkenisi ja jos niiden tuottamilla hyödykkeillä ei ole kysyntää, ne ajautuisivat konkurssiin.
- Työttömyys lisääntyisi, ja valtion verotulot pienenisivät.

e) Miten kiertokulkuun vaikuttaa, jos yritykset irtisanovat työntekijöitä?

- Työttömyys lisääntyy. Työttömien tulotason lasku supistaa kulutussektorin kysyntää.
- Kysynnän lasku saattaa johtaa voimistuvaan kierteeseen: pienentyvä kysyntä vähentää tuotantoa ja lisää työttömyyttä, mikä puolestaan alentaa kysyntää ja niin edelleen.
- Valtion verotulot pienenevät, mikä heikentää sen mahdollisuuksia lisätä kysyntää. Valtion tulonsiirroista aiheutuvat menot kasvavat.

4. Miksi kerrannaisvaikutukset ovat tärkeä asia kansantaloudelle?

- Kerrannaisvaikutus kuvaa sitä vaikutusta, jonka jokin talouden muutos aiheuttaa koko kansantaloudelle.
- Jos esimerkiksi vienti ulkomaille kasvaa, yritykset investoivat, jotta ne voisivat vastata kasvaneeseen kysyntään. Tämä lisää työpaikkoja, ja kotitalouksien kulutusmahdollisuudet lisääntyvät.
- Kerrannaisvaikutus toimii myös toisin päin. Jos kysyntä ulkomailla hiipuu, vientiyritysten näkymät heikkenevät. Silloin ne lykkäävät investointeja ja mahdollisesti irtisanovat työntekijöitä.
- Kerrannaisvaikutus on sitä suurempi, mitä enemmän ihmiset kuluttavat tuloistaan ja mitä vähemmän he säästävät.
- Kerrannaisvaikutus on myös tehokkaampi, jos ihmiset käyttävät lisääntyneet tulonsa kotimaisiin hyödykkeisiin.
- Paikallisella tasolla kerrannaisvaikutus näkyy, jos esimerkiksi tärkeä yritys lopettaa toimintansa ja suuri määrä ihmisiä joutuu työttömäksi. Sen seurauksena paikkakunnan palveluyritykset menettävät asiakkaita ja kunnan verotulot vähenevät.

Aineistotehtävät

5. Lue taloustieteen kandiohjelman opiskelijatarinoita siitä, minkälaista on opiskella taloustiedettä Helsingin yliopistossa.

a) Miksi esimerkkiopiskelijat päättivät hakea opiskelemaan taloustiedettä?

- Talous vaikuttaa kaikkeen.
- Opiskelijaa kiinnostaa yhteiskunnalliset muutokset, ja talouden ymmärtäminen auttaa ymmärtämään muutoksia.
- Osa on innostunut taloudesta lukiossa taloustietoa opiskellessa.
- Taloustiedossa innostaa matemaattinen ja faktoihin perustuva tutkimus.

b) Saivatko tarinat sinut kiinnostumaan alasta? Perustele.

- Opiskelijan oma vastaus.